

Datum
2019-09-27

Kommunstyrelseförvaltningen
Kostenheten

Nya riktlinjer för måltidsverksamheterna

Riktlinjerna är ett uttryck för barn- och utbildningsnämndens samt kommunstyrelsens övergripande viljeriktning och ambitionsnivå när det gäller kvaliteten på måltider och kosthantering till barn och elever. Kommunen vill skapa förutsättningar och möjligheter för människor att göra goda val i livet.

Riktlinjer för måltider i skolverksamheterna är framtagna utifrån livsmedelslagen, skollagen, läroplan, nordiska näringsrekommendationer, Livsmedelsverkets råd för förskola och skola samt nationella och lokala styrdokument. Riktlinjerna gäller alla kommunens skolverksamheter.

Följande förändringar är beslutade.

Delaktighet

Matråd/elevråd ska finnas på alla skolor och är ett konkret sätt att arbeta med elevinflytande och kan vara ett viktigt led i skolans demokratiarbete. För att kunna göra uppföljningar och öka möjlighet för eleven att påverka skolmaten och måltidsmiljön bör måltidsenkäter genomföras årligen på samtliga skolor.

Hållbara måltider

I enlighet med målen uppsatta av både Agenda 2030, Svenska Livsmedelsstrategin och lokala styrdokument ska kostenheten genom tydliga krav vid upphandling, medvetna val vid avrop och ett aktivt verksamhetsarbete, arbeta för att:

- Minska klimatpåverkan vid inköp av livsmedel
- Minska matsvinnet
- Minska mängden rött kött- och charkprodukter
- Välja frukt och grönsaker efter säsong
- Välja MSC-, ASC- eller ekologiskt-märkt fisk
- Välja svenskt kött och kyckling
- Öka andelen inköp av svenska livsmedel
- Öka andelen vegetariska måltider

- Öka andelen svekologiska (svenskt ursprung och ekologiska) och ekologiska livsmedel

Lunchen bör ses som en lektion

Energiintaget under skoldagen har en tydlig koppling till elevernas prestation och skolmat som hamnar i magen är strategiskt viktigt för den psykosociala skol- och arbetsmiljön för elever.

I grundskolan bör måltiderna därför tidsmässigt ligga så regelbundet som möjligt för den enskilda eleven. För att minska stress kring måltiden bör schemalagd lunch mellan klockan 11.00–13.00 implementeras och utvecklas. Då går läraren med eleverna och äter lunch på lektionstid, det vill säga att lunchen är en del av lektionen. Efter lunchen återgår eleverna tillsammans med läraren till samma eller en annan lektion. På så sätt blandas inte lunchen ihop med rast och minskar då elevernas stress under lunchen.

Mat och livsmedel hemifrån

När barn och elever tar med något ätbart till förskolan eller skolan är det viktigt att det inte innehåller nötter, mandel, jordnötter eller sesam. Kakor, godis, chips, snacks, bakverk och söta drycker ska inte tas med.

Enbart ett hälsofrämjande utbud i kafeterierna

Skolan bör föregå med gott exempel och i hela sin verksamhet främja en sund livsstil. Därför ska skolans kafeteria enbart erbjuda ett hälsofrämjande utbud med bra mellanmål, även för de i behov av specialkost.

Specialkost av medicinska skäl mot styrkande intyg

Barn som av medicinska skäl (födoämnesallergi och vid sjukdom) inte kan äta alla livsmedel ska få en säker kost av motsvarande kvalitet som normalkosten. För specialkost av medicinska skäl eller annan överkänslighet, krävs ifylld specialkostblankett samt ett läkarintyg eller annat likvärdigt dokument, till exempel ett journalutdrag från 1177, som styrker behovet av specialkost.

Specialkost av medicinska skäl mot intyg kommer att införas från och med januari 2020 och information och blankett gällande intyg kommer att gå ut till vårdnadshavare under hösten.

Religiösa och etiska krav hänvisas till lakto-ovo-vegetarisk kost

För önskemål om anpassad kost av religiösa skäl finns alltid ett lakto-ovo-vegetarisk alternativ (innehåller mjölk, ägg och vegetabilier) att tillgå vid de tillfällen en av maträtterna inte kan ätas.

I både skola och förskola erbjuds lakto-ovo-vegetarisk kost, det vill säga kost som är fri från köttprodukter men kan innehålla både mejeri- och äggprodukter som alternativ till den ordinarie kosten.

Det finns ingen möjlighet att tillgodose önskemål om dieter, ekologiska livsmedel, visst råvaruursprung eller livsmedel fria från särskilda ingredienser.